

[Udenrigsministeren.]

med tilhørende protokol om overenskomstens anvendelse på fyrstendømmet Liechtenstein. Overenskomsten og protokollen blev på Danmarks vegne undertegnet af chargé d'affaires, minister J. V. Rechendorff i Helsingfors den 27. marts d. å. Idet jeg om baggrunden for overenskomsten og dennes indhold tillader mig at henvise til bemærkningerne til forslaget, vil jeg gerne i tilknytning dertil fremsætte følgende bemærkninger:

Da det høje ting i sin tid behandlede spørgsmålet om Danmarks ratifikation af EFTA-konventionen, blev der fra flere sider udtrykt interesse for også at få Finland med i EFTA-samarbejdet. Dengang var det, som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, endnu usikkert, om og i givet fald hvornår og hvorledes denne tanke kunne blive til virkelighed. Regeringen delte ganske de synspunkter, der ved den lejlighed kom til orde her i salen. Regeringen har hele tiden været af den opfattelse, at det både af politiske og økonomiske grunde ville være ønskeligt, at Finland, som siden 1956 havde taget del på lige fod med Danmark, Norge og Sverige i bestræbelserne for at tilvejebringe et nordisk fællesmarked, kunne knyttes til EFTA under en eller anden form, således at de flest mulige af de nordiske lande kunne blive samlet inden for denne markedsdannelse.

Som det fremgår af bemærkningerne, har vejen til Finlands tilknytning til EFTA været besværlig både for Finland og de syv EFTA-lande. En række problemer både af politisk og af økonomisk-teknisk natur måtte løses, inden man kunne nå så vidt.

Det finske oplæg til forhandlingerne, der indledtes på embedsmandsplan i foråret 1960, gik ud på, at Finland ved sin tilknytning til EFTA skulle have en række særordninger, som dels var motiveret ved hensynet til beskæftigelsessituationen inden for enkelte finske industrigrene, dels var begrundet ved hensynet til Finlands handelsforbindelser med tredjelande, herunder først og fremmest Sovjetunionen.

I løbet af foråret 1960 lykkedes det embedsmændene at nå til enighed om et aftaleudkast, hvorved der i rimeligt omfang blev taget hensyn til disse finske ønsker og til

EFTA-landenes interesse i, at afvigelserne fra reglerne i EFTA-konventionen blev begrænset mest muligt. Herefter skulle Finland tilknyttes til EFTA som associeret land, hvilket vil sige, at Finland bortset fra de særordninger, der var blevet aftalt, i praksis skulle være stillet som et medlem af EFTA og have sæde i frihandelssammenslutningens råd. Eller med andre ord: Frihandelssammenslutningen blev — bortset fra de aftalte særordninger — udvidet med Finland. Dette aftaleudkast blev godkendt af EFTA-landenes ministre på mødet i Lissabon i maj 1960. Aftalen i den da foreliggende form kunne imidlertid ikke føres ud i livet, før den finske regering havde afklaret forholdet til Sovjetunionen i denne sag.

Der er i bemærkningerne til forslaget gjort rede for udviklingen i de finsk-sovjetiske drøftelser, som førte til undertegnelsen af den finsk-sovjetiske toldaftale af 24. november 1960. Som bekendt indebærer denne aftale, at Finland i praksis tilstår Sovjetunionen ganske de samme toldfordele, som kommer de syv EFTA-lande til del. Denne aftale var i virkeligheden betydelig mere vidtgående end de løsninger på Finlands forhold til Sovjetunionen, som man havde haft i tankerne under forhandlingerne om Lissabonaftalen, og betød reelt en ændring af de forudsætninger, hvorunder denne var udarbejdet og godkendt af de syv EFTA-lande.

Visse af de problemer, aftalen rejste, var af politisk art, medens andre vedrørte de mulige økonomiske virkninger af, at Finland under de omstændigheder, som var skabt ved aftalen med Sovjetunionen, fik fri adgang til de syvs markeder.

En afvejning af disse forskellige betænkeligheder med det stærke ønske, der ikke mindst i Danmark, Norge og Sverige bestod om af såvel politiske som økonomiske grunde at knytte Finland til EFTAKredsen, førte til den konklusion, at en vis revision af aftaleudkastet fra Lissabon, der som nævnt var udarbejdet under andre forudsætninger, var nødvendig.

Den aftale, som blev resultatet af disse revisionsforhandlinger, og som det høje ting nu skal tage stilling til, betød i forhold til Lissabonudkastet frem for alt én væsentlig ændring: Finland knyttes ikke som efter